

Nr 20

Finansutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1971:91 angående försäljning av staten tillhörig fast egendom, m. m., jämte motion.

Kungl. Maj:t har i propositionen 1971: 91 under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 12 mars 1971 föreslagit riksdagen att

1. medge, att Kungl. Maj:t fr. o. m. den 1 juli 1971 t. v. utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall beslutar om försäljning av staten eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, om taxeringsvärdet på egendomen uppgår till högst 700 000 kr., då egendomen förvaltas av postverket, televerket, statens järnvägar, statens vägverk, luftfartsverket eller statens vattenfallsverk, samt i annat fall — dock ej beträffande domänverket — till högst 400 000 kr., eller, om taxeringsvärde inte är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp,

2. medge, att Kungl. Maj:t delegerar beslutanderätt enligt punkt 1 åt myndigheter som angetts under samma punkt, annan central förvaltningsmyndighet samt, såvitt rör allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, länsstyrelse, inom de värdegränser som Kungl. Maj:t för varje särskild myndighet bestämmer,

3. förklara, att vad sålunda medgetts rörande försäljning av staten tillhörig fast egendom skall gälla även beträffande byte samt upplåtelse under åborätt eller tomträtt av sådan egendom ävensom beträffande avstående utan ersättning av statlig mark som behövs för järnväg eller allmän väg, varvid rätten att besluta om dylikt avstående får överlämnas av Kungl. Maj:t till central förvaltningsmyndighet inom den värdegräns som Kungl. Maj:t bestämmer,

4. bemyndiga Kungl. Maj:t för tiden t. o. m. den 30 juni 1976 att, under de förutsättningar och enligt de riktlinjer som angetts i statsrådsprotokollet, till primärkommun överlåta sådan fast egendom som övertagits av staten i samband med förstatligandet av lokalhållningen för underrätterna,

5. bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra meddelade föreskrifter rörande handläggningen av ärenden om försäljning av statens fasta egendom m. m. i enlighet med vad som förordats i statsrådsprotokollet,

6. uttala att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning

eller eljest i särskild ordning meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltningsmyndighet att sälja, byta eller under åborätt eller tomträtt upplåta staten tillhörig fast egendom alltjämt skall gälla.

Motionen

I motionen 1971: 1442 av herr Lundberg (s) har hemställts att riksdagen måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 91 angående försäljning av staten tillhörig fast egendom m. m.

Motionären anser att den fullmakt för Kungl. Maj:t att försälja staten tillhörig fast egendom som lämnades första gången år 1942 står i strid med grundlagen. Riksdagen bör nu återställa läget till vad som är föreskrivet i grundlagen, nämligen att riksdagen skall vara bestämmande verk och högsta instans. Att befullmäktiga denna rätt till underordnad eller annan instans måste strida mot ordalagen och grundtanken i en grundlag, anför motionären. Han yrkar avslag på propositionen.

Utskottet

De motiv för avslagsyrkande som anförs i motionen rör inte Kungl. Maj:ts förslag till ändrat bemyndigande utan är av principiell natur och rör frågan huruvida varje fullmakt för Kungl. Maj:t att försälja staten tillhörig egendom strider mot regeringsformens ordalag och grundtanke. Grundlagberedningen arbetar med frågor av denna natur. I sina huvuddrag har riksdagens bemyndigande till Kungl. Maj:t i fråga om försäljning och annan överlåtelse av staten tillhörig egendom varit gällande sedan år 1942. Det förslag som Kungl. Maj:t förelagt riksdagen innebär i första hand en justering av nu gällande bestämmelser för i vilken utsträckning ärenden angående försäljning av egendom skall underställas riksdagen. Justeringen betingas av de ändrade taxeringsvärden som blivit en följd av 1970 års allmänna fastighetstaxering. Utskottet finner skäl att på anförda grunder höja nu gällande gränser till av Kungl. Maj:t begärda 700 000 resp. 400 000 kr. Motionen 1971: 1442 bör inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet, som inte heller i övrigt har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer
att riksdagen

1. medger, att Kungl. Maj:t fr. o. m. den 1 juli 1971 t. v. utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall beslutar om försäljning av staten eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, om taxeringsvärdet på egendomen uppgår till högst 700 000 kr., då egen-

- domen förvaltas av postverket, televerket, statens järnvägar, statens vägverk, luftfartsverket eller statens vattenfallsverk, samt i annat fall — dock ej beträffande domänverket — till högst 400 000 kr., eller, om taxeringsvärde inte är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp,
2. medger, att Kungl. Maj:t delegerar beslutanderätt enligt punkt 1 åt myndigheter som angetts under samma punkt, annan central förvaltningsmyndighet samt, såvitt rör allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, länsstyrelse, inom de värdegränser som Kungl. Maj:t för varje särskild myndighet bestämmer,
 3. förklarar, att vad sålunda medgetts rörande försäljning av staten tillhörig fast egendom skall gälla även beträffande byte samt upplåtelse under åborätt eller tomträtt av sådan egendom ävensom beträffande avstående utan ersättning av statlig mark som behövs för järnväg eller allmän väg, varvid rätten att besluta om dylikt avstående får överlämnas av Kungl. Maj:t till central förvaltningsmyndighet inom den värdegräns som Kungl. Maj:t bestämmer,
 4. bemyndigar Kungl. Maj:t för tiden t. o. m. den 30 juni 1976 att, under de förutsättningar och enligt de riktlinjer som angetts i statsrådsprotokollet, till primärkommun överlåta sådan fast egendom som övertagits av staten i samband med förstatligandet av lokalhållningen för underrätterna,
 5. bemyndigar Kungl. Maj:t att ändra meddelade föreskrifter rörande handläggningen av ärenden om försäljning av statens fasta egendom m. m. i enlighet med vad som förordats i statsrådsprotokollet,
 6. uttalar att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning eller eljest i särskild ordning meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltningsmyndighet att sälja, byta eller under åborätt eller tomträtt upplåta staten tillhörig fast egendom alljämt skall gälla,
 7. avslår motionen 1971: 1442.

Stockholm den 4 maj 1971

På finansutskottets vägnar

SVEN EKSTRÖM

Närvarande: herrar Ekström (s), Wedén (fp), Knut Johansson i Stockholm (s), Franzén (s), Burenstam Linder (m), Larsson i Karlskoga (s), Kristiansson i Harplinge (c), Jansson (s), Josefsson i Halmstad (s), Arne Pettersson i Malmö (s), Fågelsbo (c) och Möller i Göteborg (fp).

